

Uredžbeni broj: SKP-I-02-2/2020	Način slanja: poštom/elektroničkom poštom	Datum: 16.1.2020.	Broj tiskanih primjeraka: 6
Naslovljeno: MUP REPUBLIKE HRVATSKE (POSTAVITI NA OGLASNE PLOČE)			
<ul style="list-style-type: none">✓ Članstvu SKP-a✓ Kabinetu ministra✓ Upravama u sjedištu✓ Ravnateljstvu policije✓ Policijskim upravama✓ Policijskim postajama			
Poziv na broj: - naš broj SKP-I-02-38/2015. od 16.6.2015. - naš broj SKP-I-02-35/2016. od 30.11.2016. - naš broj SKP-I-02-13/2017. od 16.05.2017. - naš broj SKP-I-02-27/2017 od 28.11.2017.	Broj stranica: 5	PRILOZI:	
Predmet: Osvrt SKP-a na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku i Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.-			

Poštovani članovi SKP-a, kolegice i kolege,

na 15. sjednici Hrvatskog sabora doneseni su između ostalih zakona i **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku i Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona**, koji su objavljeni u Narodnim novinama broj **126/19**. Odredbe spomenutih zakona stupile su na snagu **01. siječnja 2020. godine**. Iako smo u Više navrata, u najboljoj namjeri, nudili našu pomoć, Sindikat kriminalističke policije nije bio uključen u rad stručnih, mješovitih radnih skupina koje su radile na izmjenama i dopunama spomenutih zakona, a koje se ustvari inicirane obvezom implementacije Direktive 2016/1919/EU o pravnoj pomoći za osumnjičene i okrivljene u kaznenom postupku i za tražene osobe u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga. U nastavku dopisa dostavljamo Vam osvrt Sindikata kriminalističke policije na najznačajnije zakonske izmjene u odnosu na Zakon o kaznenom postupku i Kazneni zakon koje se odnose na djelokrug rada policije.

➤ **ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU**

Pozdravljamo jačanje pozicije policije u prethodnom kaznenom postupku za koje se od osnutka snažno i nedvosmisleno zalažemo, a u kojem smjeru idu izmijenjene članka 212. Zakona o kaznenom postupku (Hitne dokazne radnje), sukladno kojima pri provođenju izvida kaznenih djela za koja je zapriječena kazna zatvora do 5 godina

SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE

Nehajska 7, 10000 Zagreb

SKP - OIB: 81963583820

<http://www.skp.hr>

neće biti potreban nalog državnog odvjetnika za provođenje dokazne radnje prepoznavanja. U tom smislu dobrodošle su i izmjene članka 214. Zakona o kaznenom postupku (Dokazne radnje kada je počinitelj nepoznat) koji je izmijenjen na način da je dodan novi stavak prema kojem policija može kada je to svrhovito za otkrivanje počinitelja odrediti potrebna vještačenja, osim obdukcije, ekshumacije i molekularno-genetske analize uzoraka biološkog materijala. Nadalje izmjenama članka 326. Zakona o kaznenom postupku (Tjelesni pregled) pojednostaviti će se postupanje policije budući da će policija moći samostalno naložiti tjelesni pregled osumnjičenika i žrtve, te uzimanje krvi i urina pod uvjetima iz stavaka 1., 2. i 6., dok će izmjenama članka 327. Zakona o kaznenom postupku (Uzimanje uzoraka biološkog materijala) u stavku 6. policija moći naložiti uzimanje uzoraka biološkog materijala žrtve ili druge osobe (koja nije osumnjičenik) kada ove osobe za to daju pisanu suglasnost.

Iako se to možda tako ne čini, ispada da je za policiju važna i izmjena članka 123. i 133a. Zakona o kaznenom postupku, koji se odnose na mogućnost značajnog produljenja trajanja istražnog zatvora. Naime ova izmjena nije važna samo zbog medijski eksponiranih slučajeva (slučaj „Daruvarac“), već i poradi mogućnosti procesuiranja većeg broja optuženika kao pripadnika zločinačkog udruženja (kaznena djela opisana u čl. 328. i 329. KZ-a), za koje je nerijetko trajanje istražnog zatvora, regulirano dosadašnjim čl. 133. st. 1. toč. 5. ZKP-a, bilo nedovoljno. Tako smo imali paradoksalnu situaciju, da vođe, organizatori i pripadnici procesuiranih zločinačkih udruženja u pravilu zbog isteka roka maksimalnog trajanja istražnog zatvora budu pušteni na slobodu prije donošenja prvostupanjske ili pravomoćne presude, čime se u stanovitom smislu pokazivala nemoć sustava (državnih institucija) u procesuiranju takvih najsloženijih i najopasnijih oblika zločina te se slala izrazito nepovoljna poruka javnosti. Osim toga, ono što je bilo posebno frustrirajuće za kriminalističku policiju je bila činjenica da su se svi tako oslobođeni optuženici nastavili, ovaj put još perfidnije, baviti svojim kriminalnim djelatnostima, čime su obvezali policiju da prema spomenutim optuženicima pokreću nova kriminalistička istraživanja što je dovodilo do velikih troškova i opterećenja policijskih kapaciteta, te paradoksalne situacije u kojoj se s jedne strane vodi sudski postupak, dok se s druge strane protiv istih osoba provode kriminalistička istraživanja za istovjetna kaznena djela.

Podsjećamo kako je upravo Sindikat kriminalističke policije još 2015. godine (naš dopis pod brojem SKP-I-02-38/20159) jedini javno progovorio o ovoj pravosudnoj devijaciji, te predlagao već tada rješenje kroz izmjene i dopune ZKP-a, pri tom imajući na umu da je istražni zatvor uistinu teška mjera kojom se zadire u

SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE

Nehajska 7, 10000 Zagreb

SKP - OIB: 81963583820

<http://www.skp.hr>

temeljna ljudska prava te je treba određivati obzirno i samo kada je to nužno. U tom smislu, SKP je tada predložio da se za naročito teške slučajeve kaznenih djela, počinjenih pod iznimno teškim okolnostima, uvede mogućnost produljenja trajanja istražnog zatvora.

Drago nam je da će se na tragu naših prijedloga, novim odredbama članka 123. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku, istražni zatvor moći produžiti protiv okrivljenika kada se radi o KD za koje se može izreći kazna zatvora od 5 godina ili teža, te se ostavlja mogućnost da okrivljenik ostane u istražnom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

Naravno bilo bi tragično za pravosudni sustav kada bi produljeno trajanje istražnog zatvora u vremenu koje je ispred nas utjecalo na produljenje samih istraga gdje smo često svjedoci da istrage traju predugo, sasvim suprotno temeljnim načelima kaznenog postupka prema kojima kazneni postupak treba biti ekonomičan i u kojem postupku okrivljenika u najkraćem mogućem roku treba osuditi na strogu i pravednu sankciju kako bi se time ispunila bit kažnjavanja te se time ostvarila specijalna i generalna prevencija, dok smo često puta svjedoci kako medijski eksponirani postupci traju kratko od svog početka do presude, dok oni postupci u kojima su sudionici osobe iz političkog ili javnog života traju toliko dugo da javnost a moguće i sami sudionici praktički na njih i zaborave.

Od odredbi bitnih za rad policije, napominjemo kako će sukladno članku 145. Zakona o kaznenom postupku policija snositi troškove poduzetih radnji, kada ne podnese prijavu u roku od šest mjeseci od poduzimanja radnji, osim ako radnja bude poduzeta po nalogu suda ili državnog odvjetnika, kada troškove snosi tijelo koje je radnju naložilo. Bitna je i izmjena koja se odnosi na uvođenje besplatne pravne pomoći branitelja na teret proračuna u prethodni postupak. Sa ovim pravom policija će biti dužna upoznati sve uhićenike prigodom uhićenja, bez obzira na visinu zapriječene kazne, odnosno osumnjičenike za koje postoji osnova sumnja da su počinili kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora teža od 5 godina prije njihovog ispitivanja, odnosno provođenja dokaznih radnji prepoznavanja, suočenja i rekonstrukcije.

Ponovno je važno istaći kako postojeća zakonska rješenja koja se odnose na ispitivanje osumnjičenika su policijskim službenicima oduzeli jedan od najvažnijih alata u otkrivanju kaznenih djela, a to je obavijesni razgovor sa osumnjičenikom, odnosno sadašnjim zakonskim rješenjem je „ubijena“ kriminalistička obrada u kojoj su se stvarali operativci u pravom smislu te riječi koji su u izravnom kontaktu sa osumnjičenicima utvrđivali činjenice i rješavali kaznena djela, dok je po sadašnjim

SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE

Nehajska 7, 10000 Zagreb

SKP - OIB: 81963583820

<http://www.skp.hr>

pravilima uloga operativca zamijenjena ulogom „spikera“ koji razgovijetno čita mnoga propisana upozorenja pri čemu budno pazi da ne izostavi koje upozorenje gdje je sasvim irelevantno da li će osumnjičenik što iskazivati dok je fokus postupka na formi a nikako na sadržaju.

Na žalost kao niti u slučaju izmjena i dopuna Kaznenog zakona ponovno je propuštena prilika da se kroz izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku promijene važeće odredbe o supsidijarnom tužitelju (oštećenik kao tužitelj) kako bi se u svim slučajevima zakonite primjene policijskih ovlasti onemogućilo da se na inicijativu građanina vodi kazneni postupak protiv policijskog službenika, već da se u tim slučajevima može tužiti samo MUP, odnosno Republika Hrvatska, budući policijski službenici službu obavljaju u javnom, a ne privatnom interesu.

➤ KAZNENI ZAKON

U odnosu na izmjene i dopune Kaznenog zakona, kao i u slučaju ZID-a ZKP-a također je propuštena prilika da se riješi GORUĆE pitanje kazneno pravne zaštite policijskih službenika na koje smo višekratno ukazivali. Kroz izmjene i dopune važećeg Kaznenog zakona **SAMO** je trebalo unijeti odredbu o isključenju protupravnosti u slučaju zakonite uporabe sredstava prisile, kao što je to bilo propisano u članku 32. starog Kaznenog zakona (Narodne novine br. 110/97), citiramo:

***„Zakonita uporaba sredstava prisile
Članak 32.***

***Nema kaznenog djela kad službena osoba na temelju zakonske
ovlasti primijeni sredstva prisile u skladu sa zakonom.“***

Žalosna je i pomalo frustrirajuća, ali i znakovita činjenica da se OPET nije iskoristio dani moment za rješavanje jednog od najvećih problema našeg sustava, **KAZNENO PRAVNE ZAŠTITE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA**, koji trenutno IZUZETNO tereti rad policije. Takvim pristupom poslodavca mora nam se nametnuti pitanje: da li se radi o nemaru, nebrizi, neznanju ili nečemu trećem, pošto pitanje rješavanja ovog problema nije ništa manje bitno od problema materijalne prirode kao što je to podplaćenost policijskih službenika. Na takav način, na žalost odgovorni u MUP-u, zavaljeni u svoje udobne fotelje, zorno pokazuju koliko im je stalo do običnih policijskih službenika tj. onih koji svoj posao obavljaju neposrednom primjenom policijskih ovlasti.

SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE

Nehajska 7, 10000 Zagreb

SKP - OIB: 81963583820

<http://www.skp.hr>

Vezano za važeći Kazneni zakon, odnosno na politiku kažnjavanja bitno je za istaći kako blaže kažnjavanje dovodi do jačanja kriminaliteta pogotovu onoga sa predznakom organiziranosti a ne do njegovog slabljenja, što nam zorno prikazuju nedavno završeni kazneni postupci vezani za kriminalitet droga u kojima su pojedini okrivljenici za preprodaju ili krijumčarenje više kilograma kokaina ili heroina osuđeni na mizerne zatvorske kazne često one minimalne, te se iz sudnice ponovno vraćaju na ulicu i ponovo čine teška i najteža kaznena djela, dok bi za vrijeme važenja prethodnog kaznenog zakona za ista ili slična kaznena djela bili osuđeni na višestruko veće zatvorske kazne koje bi izdržavali do njihovog kraja, u kojim slučajevima bi visoko zapriječene zatvorske kazne osuđenike kao i druge osobe odvraćale od počinjenja novih kaznenih djela, što je u biti i svrha kažnjavanja, dok to u slučaju važećeg kaznenog zakona nije slučaj.

Poštovani, jedino snažna policija zajedno sa pravednim i strogim pravosuđem je jamac sigurnosti građana, dok je sve drugo što se često puta u javnom prostoru prikazuje kao zaštita ljudskih prava i sloboda je zapravo neprijatelj sloboda i sigurnosti hrvatskih građana u čijoj je službi hrvatska policija.

S poštovanjem,

za Sindikat kriminalističke policije

Tomislav Štambuk
Predsjednik

O TOME OBAVIJEST:

-MUP RH, n/p Potpredsjednika Vlade RH i ministra unutarnjih poslova, g. Davora Božinovića

-MUP RH, Uprava za ljudske potencijale, n/p pomoćnika ministra, g. Ante Delipetra;

-MUP, Ravnateljstvo policije, n/r Glavnog ravnatelja policije, Nikole Miline;

-MUP RH, Ravnateljstvo policije, Ured glavnog ravnatelja policije, n/p načelnice Adrijane Bago;

-MUP RH, Uprava kriminalističke policije, n/p načelnika, g. Antonia Gerovca;

SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE

Tel: +385 1 365 6556, specijal 29556, Fax: +385 1 365 6519 i specijal 29519
E-mail: skp@skp.hr, sindik.krim.policije@gmail.com